

Kázání na neděli Cantate, 10. května 2020, Trutnov

Text: ZJ 15, 2-4

² Viděl jsem jakoby jiskřící moře, planoucí ohněm, a viděl jsem ty, kteří zvítězili nad dravou šelmou, nesklonili se před jejím obrazem a nenechali se označit číslicí jejího jména. Stáli na tom jiskřícím moři, měli Boží loutny ³ a zpívali píseň Božího služebníka Mojžíše a píseň Beránkovu: "Veliké a podivuhodné jsou tvé činy, Pane Bože všemohoucí; spravedlivé a pravdivé jsou tvé cesty, Králi národů.

⁴ Kdo by se nebál tebe, Pane, a nevzdal slávu tvému jménu, neboť ty jediný jsi Svatý; všechny národy přijdou a skloní se před tebou, neboť tvé spravedlivé soudy vyšly najevo."

Sestry a bratři,

kniha Zjevení nepatří mezi oddíly z Písma, ze kterých bych často vybíral texty ke kázání. Nicméně tento text je luterskou perikopou pro dnešní neděli, která nese název Cantate, to znamená „zpívejte“, a je to první slovo prvního verše žalmu devadesátého osmého: Zpívejte Hospodinu píseň novou, neboť učinil podivuhodné věci, zvítězil svou pravici, svou svatou paží! Podtitul této neděle je „Zpívající společenství, zpívající křesťanský sbor.“

Nejdříve negativně: proč si ne často vybíráme texty z knihy Zjevení? Je to kniha, která vznikla ve velké tísní, v plamenech pronásledování. S touto situací se hledí vyrovnat a nad ní zvítězit. V zásadě jsou to popisy lidského světa a jeho zvůle, zápasu království nebes a jeho následovníků s lidskou mocí směřující ke zlu. Formu přijala kniha z doby, ve které vznikla. Asi bychom v ní našli to, čemu se říká vaticinium ex eventu – věštění událostí, které již byly, které přejde do jakéhosi jízdniho řádu dějin. Ono vlastně o žádný jízdni řád dějin nejde, spíše o „básnické“ či metaforické popisy hrůz a násilí, které se na světě dějí, leč příliš mnozí Zjevení jako jízdni řád světa četli a dosud čtou. A tak je člověk opatrný.

Pozitivně: kniha Zjevení nám navzdory tomu, jak málo se ve světě vyznáme a jak na nás co „malé“ a bezbranné lidi dotírají násilnosti světa a jak se můžeme stát dokonce obětí těchto násilností, ubezpečuje o předposlednosti moci světa. Poslední slovo bude mít Bůh a jeho království a je třeba to vědět už zde, aby člověk nestál na nesprávné straně, ale přidržel se Pravdy a lásky a víry, a to jaksi všemu navzdory.

Subjektivně: zdá se mi, že Zjevení skrytě počítá s Boží reží – jednotlivě hrůzy světa jsou nakonec důsledkem otevírání jednotlivých etap. Tyhle etapy otevírají jezdci, nádoby a andělé, Boží poslové a záměry. Chápu, že se pisatel utíká k tomu, že vše je nakonec v Božích rukou a toto „nakonec“ vztahuje do své trudné současnosti. Do jaké míry pak ponechává člověku „svobodnou“ vůli, je otázkou. Ale tento problém bychom mohli vznést nad mnoha biblickými knihami a nepokládám jej za nejdůležitější. Je zřejmě spíše formou a nikoli obsahem. Obsah, který mám vzít na vědomí je má vlastní odpovědnost vůči konci a znovu zdůrazňuji: jakési žití navzdory momentálním okolnostem.

Pojďme již k textu: je to jakýsi záblesk popisu konce ještě uprostřed béd a hrůz světa. Ještě zde není to poslední, nebeský Jeruzalém, ještě se odehrají další a další scény, nad nimiž tuhne krev v žilách a přesto: je zde prostor, uprostřed hořícího světa plácek, kde nehoří, uprostřed bouře, místo, kde je tišina. Nebo není?

Vícekrát ve Zjevení dojde k téhle předjímce království nebes. V našem nejnovějším výkladu mluví J. Mrázek dokonce o nebeské liturgii. Ale ano, tu jistě zpívají. Je ovšem pozoruhodné, kde? „Viděl jsem jakoby jiskřící moře, planoucí ohněm.“ Jakkoli v jiskřícím či křišťálovém moři někteří vidí Boží svatost, jeví se mi moře jako moře a jeho jiskřivost či křišťálovitost jako vnější projev. Je to moře a moře je v Písmu často projevem zlých sil. A nejinak tomu bývá s ohněm. Proto vnímám toto místo spíše jako

prostředek světa, ještě jsou uprostřed všech soužení a nebezpečí, ještě nebyli vyňati ze všech trudů a nejistot, ještě hoří a ještě pálí a ještě se topí, a přesto zpívají nebeskou liturgii, protože ta je pravdivá. Z lesku nebes zde ještě není nic, než jen jejich zpěv. Křišťálové či jiskřící moře je pozlátko světa – leskne se, ale je to moře plné nezbadatelnosti a zlovolnosti.

Anebo chcete-li to jinak: snad je opravdu moře v tuhle chvíli tišinou a oheň jen hřeje a je po bouři, po tom, co odmítli poklonit se šelmě a zvítězili. Snad jde opravdu o jakési intermezzo před další bouří...

Ať tak, či onak – nevím, zda zpívají nebeskou liturgii, protože je to píseň Abrahamova a Beránkova, tedy Kristova. A to jsou oba dva svědkové zemští a nejzemštější.

Starozákonní Abraham, zakladatel víry, ten, který neviděl a věřil, ve své starobě začal znovu a obdržel požehnání a v beznaději stáří syna, kterého absurdně ve víře měl obětovat, aby jej obdržel zpět. Abraham, který z jistoty svého rodiště šel, nevěda kam přijde a přišel do země zaslíbené a v té zemi bydleli Kenaanci.

A Kristus, ten, který sám sebe zmařil a vzal na sebe způsob služebníka, stal se jedním z lidí a v poslušnosti podstoupil i smrt a to smrt na kříži.

Oba na světě, uprostřed světa, navzdory a světu a přesto pro svět. Jejich píseň zpívají ti, kdo nepodlehli šelmě – uprostřed světa, navzdory světu a přesto pro svět.

Obsah toho, co zpívají: "Veliké a podivuhodné jsou tvé činy, Pane Bože všemohoucí; spravedlivé a pravdivé jsou tvé cesty, Králi národů. ⁴ Kdo by se nebál tebe, Pane, a nevzdal slávu tvému jménu, neboť ty jediný jsi Svatý; všechny národy přijdou a skloní se před tebou, neboť tvé spravedlivé soudy vyšly najevo."

Zpívají, jakoby všechno už bylo zřejmé a osvědčené a vše se to stalo – všechno už vyšlo najevo. Je to opravdu v minulém čase. Navzdory tomu, jakou často zažíváme bezradnost, jak nevíme, nerozumíme, ptáme se, k čemu to je a komu to všechno, co se okolo nás děje vlastně slouží, je tu jistota, že orientace existuje, že spravedlivé soudy vyšly najevo – pokud vím, tak vyznáváme konečné vítězství Kristovo na kříži. Samo o sobě je to vlastně vůči všelijak mocnému světu absurdní výrok, leč my právě takhle absurdně věříme a jediné tak lze, jak absurdní, obstát a nepoklonit se všelijakým šelmám.

Jaké je resumé tohoto kázání, přátelé, nechtě je zřejmé: to co žijeme, naše současnost, není království nebes. Je to svět, který je plný zlovolnosti a chtivosti a chamtivosti a nemá daleko k násilí – nikdy. Ale cíl je jasný a to co je třeba žít je ono Abrahamovo a plně v Kristu zjevené „navzdory a přesto pro všechny“. Jestli má být k něčemu organizace církve, pak k tomu, aby byla místem, jistě jakousi předjímkou náměstí v novém Jeruzalémě, místem těch, kdo se nesklánějí, ale jasně a zřetelně žijí dle zákonů Božích, nebo, chcete-li to jinak, dle Boží lásky. A přes všechnu obtížnost a odpor světa, útočnost světa, je to pak místo, kde se dokonce směle a radostně zpívá. Amen

Pořad bohoslužeb – neděle Cantate, Trutnov, 10. května 2020

Slyš

Pozdrav: Pokoj vám!

Introit: Zpívejte Hospodinu píseň novou, neboť učinil podivuhodné věci. Zjevil před očima pronárodů svoji spravedlnost. (Ž 98,1a.2b)

Píseň: Ž 98

ZPÍVEJTE PÁNU NOVÉ PÍSNĚ

1543/Ženeva 1551

1. Zpívejte Pánu nové písně, vždyť divné věci učinil,
svou pravici nás vyňal z tísně, svým svatým ramenem nás kryl.
Pán v nekonečné laskavosti své spásy známost zvěstuje
a ve své věčné spravednosti všem národům se zjevuje.
 2. Pán na svou milost pamatuje, / nám kdysi hojně slíbenou, /
a pravdu svou vždy naplňuje, / tu Izraeli zjevenou. /
Hle, jak náš Bůh nás věrně řídí / svým slovem času každého, /
tak všechny kraje světa vidí / spasení Boha našeho.
 3. Kdo bydlíte na zemi celé, / hlas Pánu ke cti vydejte, /
a přineste mu díky vřelé / i žalmy jemu zpívejte. /
Nuž slavte Pána v plesu stálém / citarou, harfou, troubami, /
před Hospodínem, slavným Králem, / hlas vydávejte s chvalami.
 4. Zvuč, moře i se všemi tvory, / a lidé země zpívejte. /
Též i vy prozpěvujte, hory, / a všechny řeky plesejte. /
Před Pánem zvučte, neboť přijde, / by soudil svět v spravednosti, /
svou pravdu zemi zjevit vyjde / a lidem soudy v svatosti.
- F. Šebesta / S. Radechovská*

Modlitba: Náš Pane a Spasiteli, ty jsi skrze smrt a vzkříšení odešel ke svému Otci, abys nám posílal svatého Ducha. Děkujeme, že jej své církvi věrně dáváš až do dnešního dne. Bez něho by se svět propadl do záhuby.

Přímluvce, Duchu svatý, ty nás usvědčuješ z hříchu. Dáváš nám poznat ve smrti Kristově soud nad světem a vítězství nad vládcem temnosti. Duchu pravdy, ty zjevuješ, že jen v Ježíši ukřižovaném je veškerá pravda, přinášíš, co jsi slyšel od Otce i Syna, a tak působíš ten div, že slovo Boží slyšíme. I dnes se přiznej ke zvěstování evangelia.

Radujeme se, Duchu utěšiteli, že tě smíme s celou církví ve světě očekávat.

Vzkříšený a vyvýšený Pane, vyhlížíme nové letnice. Bohatě vylévej svého svatého Ducha a oslav se mezi všemi národy. Amen. (Agenda ČCE)

Čtení: ^{CEP} **Isaiah 12:1** V onen den řekneš: "Vzdávám tobě chválu, Hospodine! Rozhněval ses na mě, tvůj hněv se však odvrátil a potěšils mě.

² Hle, Bůh je má spása, doufám a jsem beze strachu. Hospodin, jen Hospodin je má záštita a píseň, stal se mou spásou."

³ S veselím budete čerpat vodu z pramenů spásy.

⁴ V onen den řeknete: "Chválu vzdejte Hospodinu a vzývejte jeho jméno! Uvádějte národům ve známost jeho skutky. Připomínejte, že jeho jméno je vyvýšené.

⁵ Zpívejte Hospodinu, neboť vykonal důstojné činy, ať o tom zví celá země!"

⁶ Jásej a plesej, ty, která bydlíš na Sijónu, neboť Veliký je ve tvém středu - Svatý Izraele.

Píseň: 673

DEJ ODVAHU VČAS SLYSET

K. Rommel

1. Dej odvahu včas slyšet, co pro nás, Pane, máš, a přijmi dík, že s námi počítáš.
2. Dej odvahu žít, doufat, / když není vidět cíl, / a přijmi dík, / žes láskou ujistil.
3. Dej odvahu dnes sloužit, / ať den je nebo noc, / a přijmi dík, / že jdeš nám na pomoc.
4. Dej odvahu se ztišit / i mlčet před tebou / a přijmi dík / za všechnu přízeň svou.
5. Dej odvahu mít víru, / že jediný jsi Pán, / a přijmi dík, / že nevzdálil ses nám.

K. Rommel / Z. Coufal

Kázání:

Píseň: 684

UČIŇ MNE, PANE, NÁSTROJEM

P. Eben

Ref. Učiň mne, Pane, nástrojem, ať zářím, ať zářím tvým pokojem.

1. Kde dusí nenávisť, ať lásku vnáším, kde tiskne bezpráví, ať křivdy snáším, ať víru rozsévám do pochybností, ať učím sklíčené budovat mosty. Ref. Učiň mne ...
2. Ať pokoj přináším, kde zuří hádky,/ ať klidnou důvěrou přemáhám matky,/ kde vládne temnota, ať světlo křesám,/ se všemi smutnými ať v tobě plesám. Ref. Učiň mne ...
3. Požehnej, Pane můj, mé snaze přímé,/ víc než být potěšen, chci těšit jiné,/ víc než být pochopen, druhé chci chápat,/ víc než být milován, chci lásku dávat. Ref. Učiň mne ...
4. Kdo dává, dostává, mnohem víc přijme,/ kdo ztrácí, nalézá sebe jiné,/ kdo bližním odpouští, sám milost pozná,/ ba ani smrt mu /víc nebude hrozná. Ref. Učiň mne ...

podle Františka z Assisi J. Hrdlička

Ohlášky:

Přímluva:

Kristus je Spasitel celého světa, on je cesta, pravda i život, v něm má všechen život smysl a cíl. Prosme ho proto za všechny lidi, za celý svět.

Pane, který jsi přišel do tohoto světa jako chudé dítě, dej, ať tě dovedeme vidět a milovat ve všech lidech, zvláště v pohrdaných a trpících, ve všech, kterým se děje bezpráví.

Ty, který jsi vyrůstal v tesařské dílně, pomoz nám učit se s trpělivostí a rozšafností všemu, čeho je třeba k pořádné práci a k poctivému životu; dej nám sílu překonávat všechny nesnáze a překážky s věrností a humorem.

Ježíši, který jsi chodil po této zemi a vracel slepým zrak, chromým chůzi a hluchým sluch, nedopusť, aby se nám skrytost tvého království stala omluvou vlastní zbabělosti a lenosti, abychom tichostí zastírali slabost a pokorou nestatečnost. Dej nám sílu a moudrost, abychom dovedli jednat, když jednat máme, a čekat, když je čekat třeba. Nauč nás mlčet, když je čas ticha, a mluvit, když je čas slov. Příteli celníků a hříšníků, prosíme o odpuštění svých vin, prosíme též, abychom tvou milost nebrali lacino.

Beránku obětovaný za hříchy světa, ukřižovaný o Velikém pátku, dej, abychom také dovedli položit život za své bratry, ať už to od nás bude požádáno v jakékoliv podobě.

Pane, který jsi sestoupil do pekel a třetího dne vstal z mrtvých, dopřej nám vždycky vědět, že láska je silnější než peklo, že láska přemáhá smrt.

Zmrtvýchvstalý vítězný Králi, nauč nás vidět své království, které v tomto světě trvá i po tvém vyvýšení na nebesa. Daruj nám sílu, abychom se nerozpakovali dát pro toto skryté království všechno, co máme.

Vtělené Slovo, Moudrosti Otce, ty, který jsi deset dnů po svém nanebevstoupení seslal požár lásky Ducha svatého, dej, ať tohoto Ducha, jenž vane, kam chce, neumlčujeme svou zatvrzelostí, omezeností, staromilstvím a pohodlností.

Kriste, který jsi slíbil, že zůstaneš se svými učedníky až do konce časů, dej, ať je tvá církev přes bolest svého rozdělení i ostudu nevěry přece znamením pravdy a lásky v tomto světě.

Králi, který přijdeš k soudu na konci věků, svěřujeme do tvých rukou celé dějiny světa i bouře jeho přítomnosti. Prosíme za země, kde je válka či hlad, kde panuje bezpráví a útlak, kde je pravda umlčována a zapírána, kde jsou lidé ohlupováni a manipulováni. Smiluj se, Spasiteli světa, sešli svého Ducha a obnov tvář země. Amen. (Agenda ČCE)

Modlitba Páně:

Poslání: ¹² Jako vyvolení Boží, svatí a milovaní, oblecte milosrdný soucit, dobrotu, skromnost, pokoru a trpělivost.

¹³ Snášejte se navzájem a odpouštějte si, má-li kdo něco proti druhému. Jako Pán odpustil vám, odpouštějte i vy.

¹⁴ Především však mějte lásku, která všechno spojuje k dokonalosti.

¹⁵ A ve vašem srdci ať vládne mír Kristův, k němuž jste byli povoláni v jedno společné tělo. A buďte vděční.

¹⁶ Necht' ve vás přebývá slovo Kristovo v celém svém bohatství: se vši moudrostí se navzájem učte a napomínejte a s vděčností v srdci oslavujte Boha žalmy, chválami a zpěvem, jak vám dává Duch.

¹⁷ Všechno, cokoli mluvíte nebo děláte, čiňte ve jménu Pána Ježíše a skrze něho děkujte Bohu Otci.

Požehnání: Požehnej tobě Hospodin, a ochraňuj tebe. 25 Osvět' Hospodin tvář svou nad tebou, a buď milostiv tobě. 26 Obrát' Hospodin tvář svou k tobě, a dej tobě pokoj.

Píseň: 489

TVÉ POŽEHNÁNÍ, DOBRÝ OTČE

Paul-Ami Bost

Tvé požehnání, dobrý Otče, nás cestou žití sprovázej!

Rač v Kristu sám nás posvětit a v srdcích našich chrám svůj měj,
ať slova tvého pravda mocná nás v sluhy tvé si promění.

Ó splň tu prosbu, věrný Bože, k své chvále a nám k spasení.

Th. Kalenda /1915